

Informació financera: experiències d'un any d'aplicació de la nova normativa

SALVADOR MARÍN HERNÁNDEZ
ECIF

MARCOS ANTÓN RENART
ECIF

Resum

Al juliol del 2008, el Consejo General de Colegios de Economistas de España va presentar els resultats d'una primera enquesta realitzada al col·lectiu d'Economistes Experts en Comptabilitat i Informació Financera (ECIF) en relació a l'aplicació de la nova normativa sobre informació financera. Un any després se'ls ha tornat a preguntar aquestes qüestions per a conèixer, des de l'experiència d'aquest any d'aplicació, quines han estat les variacions o novetats, si escau. El propòsit d'aquest article és el mostrar, per fer-ne debat i reflexió, els resultats obtinguts; on destaca que la informació financera que emana del marc conceptual és considerada com a molt vàlida, encara que la seva aplicació directa ha demostrat a l'economista que necessita estar en permanent actualització, atès que els negocis a reflectir van a la mateixa velocitat que les pròpies interpretacions i estudis de les normes sobre informació financera.

Paraules clau

Comptabilitat, economistes, Pla General Comptable, primera aplicació.

Abstract

In July 2008, the Consejo General de Colegios de Economistas de España presented the results of a survey made to the members of Economists ECIF related with the application of the new standards on financial information. One year later, they have been asked again these same questions in order to know, from the experience, if their opinion has changed or not. The proposal of this paper is to show the results obtained for its discussion. We could stress the importance given to the financial information contained in the conceptual framework, although its direct application has shown the economist the need of a permanent updating.

Keywords

Accounting; Economists, General Chart of Accounts, first application

---

1. Introducció

Després de ser aprovat definitivament al novembre del 2007, l'1 de gener del 2008 va entrar en vigor el «Nou» Pla General de Comptabilitat (PGC), tant en el seu vessant conegut com a «normal» com la referent en aquest context a «pimes i microempreses²⁰».

Ambdós han suposat un canvi i harmonització en la nostra informació financera ocasionat i al mateix temps inspirat en les Normes Internacionals de Comptabilitat i/o d'Informació Financera (NIC/NIIF), normes que, com ja apuntaven diversos autors, entre ells Angulo (2004:113-114) «el sorgiment de les normes internacionals provocarà segurament una reacció d'acostament entre les normes comptables locals i les NIIF, que cristal·litzarà en els pròxims anys, de manera que la desitjada harmonització en els països europeus es pugui aconseguir per referència a unes regles externes, ja que en les dècades anteriors ha estat tan difícil aconseguir-la per mitjà de consensos interns». Al costat d'aquestes paraules i el treball del professor Angulo, en els últims anys han estat molts i variats els treballs en la literatura que han aportat anàlisis i estudis d'aquesta nova normativa

---

20. RD 1514/2007 i RD 1515/2007, ambdós de 16 de novembre.

comptable així com de les NIC/NIIF i l'harmonització de la informació financera. Enumerar-los tots seria una labor ingent i fora dels objectius d'aquesta revista. A més, sempre es quedarien sense citar alguns treballs de gran i merescut prestigi. No obstant això, donat el perfil dels lectors d'aquesta publicació no ens resistim a citar, com a guia que nosaltres hem utilitzat per a l'elaboració d'aquesta enquesta, una sèrie de treballs que conjuguen el necessari rigor teòric amb una sèrie d'objectius i continguts pràctics que els fan interessants en aquest procés de formació contínua per a l'Economista i/o directiu economicofinancer. Em refereixo per exemple al treball del professor Oriol Amat (2007: 12-23) on fa una anàlisi detallada i pràctica del nou Pla General Comptable, d'igual manera Tua Pereda (2006: 145-175), que es recolza especialment en la concepció que busca la utilitat de la informació financera, passa revista als nous conceptes que, procedents de la regulació internacional i, fins i tot, de la nord-americana, impregnarien el nostre ordenament comptable després de ser reformat, i hi prestaria especial atenció a l'alternativa protecció patrimonial-utilitat de la informació per a la presa de decisions. Per altra banda Callao *et al.* (2007: 148-178), Carmona i Trombetta (2008. 455-41) i Blake, J. *et al.* (1999: 421-438) analitzen l'adopció de les NIC/NIIF (IFRS) a Espanya o altres països així com les implicacions d'aquesta adopció. Finalment volem citar diversos treballs que han abordat les implicacions d'aquests canvis en l'àmbit educatiu o formatiu com són el de Naiper, C.J. (2006: 445-507), d'Arcy, A. (2004: 201-206) i Howieson, B. (2003: 69-103).

Vist l'anterior, hem d'indicar que des de bastant temps enrere s'han anat portant a terme una sèrie d'activitats en el si de l'Institut de Contabilitat y Auditoría de Cuentas²¹ (ICAC) per a afrontar la reforma i adaptació de la legislació mercantil en matèria comptable per a harmonitzar-la internacionalment amb base en la normativa de la Unió Europea.

En el fons d'aquesta reforma comptable subjeia un important canvi respecte al PGC (1990). Mentre el PGC (1990) es dirigia essencialment a subministrar informació a propietaris i creditors, de cara a la rendició de comptes, el control i la protecció patrimonial, el vigent pla es dirigeix, principalment, cap a la protecció del mercat, els inversors i analistes, per a avaluar la situació present i futura de l'empresa.

A través del present treball hem volgut conèixer i mostrar quina percepció tenen els Economistes-Experts en Comptabilitat i Informació Financera (ECIF)²² d'aquesta reforma i dels canvis que ha introduït enfront de l'anterior

---

21. ICAC, <http://www.icac.meh.es/>

22. Economistes-ECIF, www.economistas.org/ecif

PGC del 1990. Doncs entre aquest col·lectiu, així com en l'empresarial, subjeu, ara més que mai, que la infinitat de negocis i instruments que actualment existeixen fan necessari unir cada vegada major professionalització i divulgació de la informació financera que sigui homogènia en aquest món global; cosa que sens dubte facilitarà l'expansió internacional i la comparabilitat econòmica. Contribuint per tant, el seu adequat registre i informació a evitar, o almenys temperar, que es tornin a produir crisis financeres com la que venim patint des del 2007 i que va tenir el seu trasllat a l'economia real.

2. Estudi empíric

2.1. Objectius

Transcorregut el primer any d'aplicació del nou PGC, en el present treball preteniem sondejar l'opinió dels Economistes-ECIF sobre diverses qüestions relacionades amb l'aplicació de la nova normativa.

Els seus objectius se centren en:

- Saber el grau de coneixement que tenen de la reforma mercantil, del nou PGC.
- Conèixer la incidència dels canvis en la seva operativa diària (accions de formació i primera aplicació, han recorregut a ajuda externa...).
- Conèixer quines àrees han suposat majors canvis quantitius i quins conceptes han originat la major variació en cada àrea.
- Conèixer si han disposat de temps i informació suficient per a complir amb els terminis previstos per l'ICAC.
- Conèixer quines adaptacions sectorials consideren que és més prioritari que es publiquin.
- Conèixer la seva valoració sobre altres conceptes específics de la nova informació financera.
- Contrastar la seva opinió, des de l'experiència, un any després de la primera enquesta.

2.2. Metodologia

Amb la finalitat de conèixer l'opinió d'Economistes espanyols en referència als objectius plantejats, s'ha optat, tant al juliol del 2008, com al

juliol del 2009, per l'elaboració i enviament d'una enquesta per correu electrònic, incloent en el cos del missatge una breu presentació i explicació dels objectius del treball. El disseny de l'enquesta respon als següents criteris bàsics: està formada per un conjunt de quinze preguntes, rigoroses, amb un grau tècnic elevat però no excessivament extens i ràpid de contestar.

Es tracta o de preguntes en format tancat (excepte un últim apartat d'altres, que gairebé no s'ha utilitzat) per a facilitar-ne la contestació, i amb respostes en escala tipus Likert graduades d'1 a 5, amb una llista de possibles respostes; o de contestació afirmativa o negativa. Amb la finalitat de conèixer els conceptes que, en la seva opinió, han originat la major variació en les diferents àrees, s'ha optat per preguntes en format obert.

Si bé es coneixia la identitat dels enquestats (atès que el qüestionari es va enviar via e-mail), no es va exigir que s'identifiquessin en la seva resposta, oferint-los la possibilitat que així ho fessin aquells que expressessin el seu interès a conèixer els resultats d'aquesta investigació. Per aquest motiu, amb la finalitat de preservar la identitat dels enquestats hem tractat les respostes de forma agregada i anònima.

El disseny de les preguntes plantejades respon als objectius abans esmentats. Les cinc primeres qüestions es refereixen, entre altres, al coneixement, accions de formació i primera aplicació, i implicacions econòmiques d'aquesta aplicació.

Les sis preguntes següents (preguntes sis a onze) aborden les principals àrees que han suposat majors canvis quantitius, així com aquells conceptes que han suposat majors complicacions operatives per a l'adaptació a la nova normativa tant en l'actiu, passiu, patrimoni net i en el resultat. Finalment, les preguntes dotze a quinze s'endinsen en l'opinió dels economistes sobre l'actuació de l'ICAC sobre diverses qüestions referides al nou PGC.

2.3. Mostra

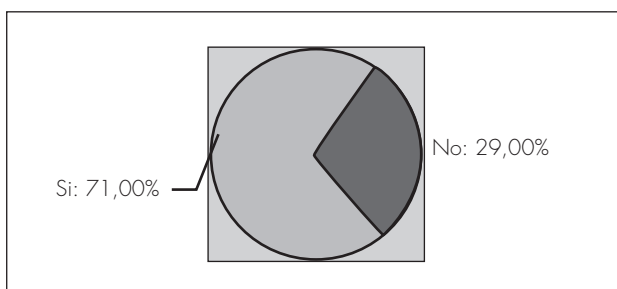
La població global considerada ha estat la de tots els Economistes membres d'ECIF, òrgan del Consejo General de Colegios de Economistas Españoles.

Les respostes rebudes, en ambdós anys, ens permeten fer estimacions amb un nivell de confiança del 90% i amb un error de la mostra màxim de (+/-) 4,7%.

3. Anàlisi dels resultats

Els resultats posen de manifest el següent:

En les dues primeres preguntes, que pel contingut i l'oportunitat solament les vam fer en el primer qüestionari, s'obtenia que el 71% dels enquestats, considerava que havia rebut suficient formació i informació per a abordar els canvis comptables de la nova normativa (PGC) enfront del restant 29% que va afirmar el contrari (figura 1).

Figura 1: Ha rebut suficient formació i informació per a abordar els canvis comptables?

El 64% dels enquestats (taula 1) va assenyalar que l'acció de formació que es va realitzar a la seva empresa o despatx professional va ser l'assistència a cursos impartits per professionals especialitzats, seguida de grups de treball dins de la pròpia entitat amb un 20% i cursos de formació interns (16%). Entre altres accions destaca la formació a clients i la lectura de llibres i articles.

Contingut	%
Assistència a cursos impartits per professionals especialitzats	64%
Cursos de formació interns	16%
Grups de treball dins la pròpia Entitat	20%
Altres (especifiqui quins)	Formació a Clients Lectures Llibres i Articles

Taula 1: Accions de formació que va realitzar la seva empresa o despatx professional.

Quant al grau de coneixement que tenen del nou PGC (taula 2), el 2008, tan sols un 2% dels enquestats va afirmar que poc o escàs, un 22% va respondre que el seu nivell de coneixement és mitjà, afirmant el 76% restant que coneixen bastant o molt el vigent PGC, percentatge, aquest últim, que ha disminuït a un 51,9% el 2009.

Any	1. Poc	2	3	4	5. Molt
2008	1%	1%	22%	31%	45%
2009	8,9%	2,5%	36,7%	41,8%	10,1%
2008: 11-2: 2% Poc o Escàs 3: 22% Mitjà 4-5: 76% Bastant o Molt TOTAL MITJANA: 4.18 (SOBRE 5)			2009: 1-2: 11,4% Poc o Escàs 3: 36,7% Mitjà 4-5: 51,9% Bastant o Molt TOTAL MITJANA: 3.42 (SOBRE 5)		

Taula 2: Grau de coneixement del nou PGC.

Referent a quins costos i millores competitives i informatives ha suposat l'adopció de la nova normativa comptable (taula 3) destaquen, el 2008, amb un 32% l'afirmació de pocs costos i millores, seguit amb un 30% per elevats costos i una escassa millora. Ambdues opcions continuen recollint els majors percentatges de resposta el 2009, i aquest any arriben al 46,8% els que opten per l'elecció referent a elevats costos.

Contingut	2008	2009
A. Elevats costos i una escassa millora competitiva i informativa per a les empreses en general	30%	46,8%
B. Pocs costos i escàs avantatge competitiu i informatiu per a les empreses	32%	26,6%
C. Pocs costos i una millora competitiva i informativa per a les empreses	22%	11,4%
D. Elevats costos i una millora competitiva i informativa per a les empreses	16%	15,2%

Taula 3: Considera que l'adopció de la nova normativa ha suposat...

El 61% dels enquestats va portar a terme tots els ajustaments corresponents a la primera aplicació íntegrament amb personal intern de l'empresa, i aquest percentatge es va ampliar en un 20% que van puntualitzar que si

bé es va realitzar amb personal intern, van comptar amb assessorament extern en qüestions específiques. Un 18%, en canvi, van confirmar que van comptar amb assessorament extern continu. Tan sols un 1% va afirmar haver contractat una consultora externa per a realitzar els ajustaments corresponents a la primera aplicació (taula 4).

Contingut	%
A. Es va contractar a una consultora externa per a la realització global de la primera aplicació	1%
B. Es va realitzar o realitza íntegrament amb personal intern de l'empresa	61%
C. Es va realitzar o realitza pel personal intern però amb assessorament extern continu	18%
D. Es va realitzar o realitza per personal intern però amb assessorament extern en qüestions específiques	20%

Taula 4: Per a portar a terme els ajustaments corresponents a la primera aplicació...

Quan se'ls va consultar el 2008 en quines àrees s'han presentat majors canvis quantitatius, el 62% va afirmar que en la de patrimoni net. Un 30% va afirmar que en l'actiu i tan sols un 8% va afirmar que en el passiu (taula 5). Aquests percentatges s'han mantingut pràcticament idèntics el 2009.

Àrees	2008	2009
Patrimoni Net	62%	57,7%
Passiu	8%	7,4%
Actiu	30%	34,9%

Taula 5: Àrees que han presentat majors canvis quantitatius respecte a l'anterior normativa

Amb la finalitat de conèixer quins conceptes han presentat majors complicacions operatives per a l'adaptació a la nova normativa se'ls va demanar que valoressin d'1 (poc) a 5 (molt) la relació presentada a la taula 6. Els resultats obtinguts mostren els següents tres conceptes, en ambdós anys, amb una mitjana superior a 4: derivats; instruments financers híbrids i classificació i valoració d'actius financers. Cap dels conceptes plantejats ha obtingut una mitjana inferior a 2.

Conceptes	2008	2009
Aplicació cost amortitzat	4,33	3,73
Arrendaments (classificació)	2,28	2,49
Adaptació/Comparació de les adaptacions sectorials	3,50	3,27
Classificació i valoració d'actius financers	4,01	4,15
Definició elements comptes anuals	2,32	3,04
Instruments financers híbrids	4,17	4,37
Aplicació tipus interès efectiu	3,50	3,63
Nova terminologia	2,86	2,69
Grups 8 i 9	3,26	3,65
Subvencions	2,61	2,57
Provisions	2,28	2,73
Parts vinculades	3,58	3,84
Primera aplicació	3,46	3,53
Derivats	4,25	4,24
Formats comptes anuals	2,71	3,70

Taula 6: Quins conceptes han presentat majors complicacions operatives per a l'adaptació a la nova normativa (1. Poc 2. 3. 4. 5. Molt).

En el segon bloc de preguntes, es va demanar als enquestats que indiquessin quins han estat, en la seva opinió, els quatre conceptes que han suposat una major variació en les àrees de Patrimoni Net, Actiu, Passiu i Resultat, dels quals vam mostrar a les taules 7-10 aquells amb una freqüència superior a 30 respostes.

Així, per exemple, a l'àrea de Patrimoni Net (taula 7) figura, en ambdós exercicis, l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net, les subvencions i donacions o l'emissió de nous instruments financers.

2008	2009
Estat de canvis en el patrimoni net	Estat de canvis en el patrimoni net
Altres instruments patrimoni net	Grups 8 i 9
Pèrdues actuàrials	Subvencions i donacions
Transferències a P i G Grup 8 i 9	(inclou també inclusió del cost impositiu en les subvencions de capital)
Despeses amortitzables	Accions pròpies
Emissió de nous instruments financers	Reserves (reserva fons comerç)
Classificació d'actius financers	Altres instruments patrimoni net
Transferències de resultats en cobertures de fluxos	Emissió de nous instruments financers
Subvencions i donacions	Classificació d'actius financers
Accions pròpies	
Reserva fons de comerç	

Taula 7: Conceptes que han originat la major variació en l'àrea de patrimoni net.

A l'Actiu (taula 8), destaquen, entre altres, l'aparició del nou subgrup 22 referent a les inversions immobiliàries, o la del nou subgrup 58 corresponent als actius no corrents mantinguts per a la venda. També l'adaptació terminològica a la que s'han vist sotmesos diversos comptes.

2008	2009
Inversions immobiliàries (incorporació)	Actius financers
Actius no corrents mantinguts per a la venda (incorporació)	Inversions immobiliàries (incorporació)
Instruments financers	Actius no corrents mantinguts per a venda (incorporació)
Híbrids i composts	Arrendaments financers i operatius (classificació)
Grups alienables	Canvis numeració comptes immobilitzat
Adaptació terminològica	Adaptació terminològica
Actius i passius per impost diferit	Híbrids i composts
Despeses per interessos diferits (modificació)	Deteriorament de valor
Arrendaments financers i operatius (classificació)	Despeses de constitució
	Permutes

Taula 8: Conceptes que han originat la major variació a l'àrea d'actiu.

Al Passiu destaquen igualment l'adaptació terminològica, el reconeixement de les provisions o la classificació de passius financers (taula 9). Quant al resultat, podem assenyalar les operacions interrompudes; l'estructura vertical o l'excés de provisions (taula 10).

2008	2009
Càlcul cost amortitzat	Classificació de passius financers
Parts vinculades	Càlcul cost amortitzat
Provisions (reconeixement)	Derivats
Valoració determinats passius financers	Impostos diferits
Derivats	Provisions (reconeixement)
Passius vinculats amb ANCDV	Valoració determinats passius financers
Adaptació terminològica	Adaptació terminològica
Subvencions	
Accions Pròpies	
Rèntings (Adaptació i classificació)	
Desaparició fons de reversió	
Error i canvis en criteris comptables	

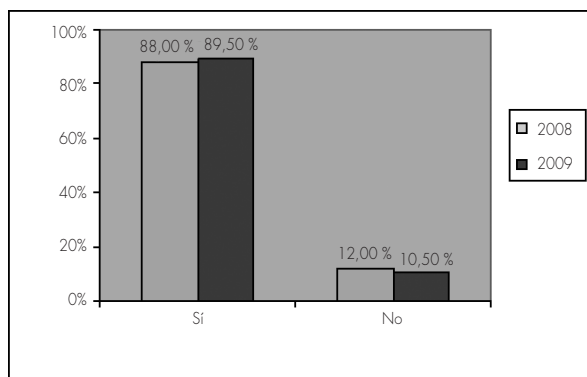
Taula 9: Conceptes que han originat la major variació a l'àrea de passiu.

2008	2009
Imputació a resultats AFDV	Estructura vertical
Excés provisions	Desaparició de resultats extraordinaris
Operacions interrompudes	Despeses d'exercicis anteriors
Tractament comptable del crèdit impositiu	Operacions interrompudes
Desaparició amortització fons de comerç	Operacions vinculades
Estructura vertical	Reconeixement d'ingressos
Resultats d'actius financers	Impostos sobre beneficis
Variació valor raonable en instruments financers	Excés provisions
Variació patrimoni net que no afecta el resultat	

Taula 10: Conceptes que han originat la major variació en el resultat.

En el tercer bloc de preguntes es va preguntar si l'ICAC hauria d'informar sobre els canvis que el nou PGC té sobre les adaptacions sectorials (figura 2). Existeix unanimitat, en afirmar el 88% (el 2008) dels

enquestats que així hauria de ser, percentatge que augmenta fins a 89,5% el 2009.

Figura 2: L'ICAC hauria de fer públic els efectes de la nova normativa sobre les adaptacions sectorials i resolucions.

A continuació se'ls va preguntar que, en cas afirmatiu, indiquessin quines quatre adaptacions sectorials²³ consideren que s'haurien de publicar o adaptar amb major urgència. Referent a això, destaquen amb un percentatge de resposta superior al 70% les adaptacions referents a les constructors i a les promotores immobiliàries. Altres són les referents a les entitats sense finalitats lucratives o les cooperatives (taula 11).

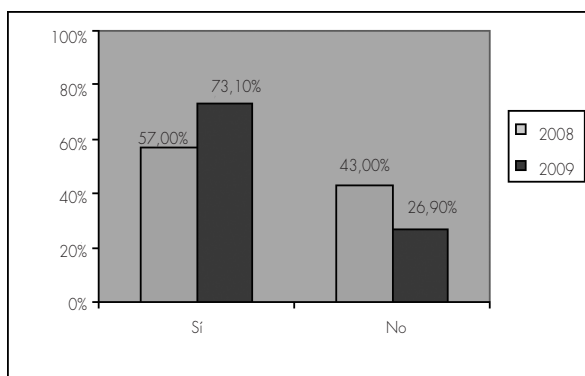
Conceptes més citats (>70% respostes)	Conceptes més citats (>30% respostes)
Constructores Promotores Entitats sense finalitats lucratives Cooperatives	Entitats assistència sanitària Federacions esportives Vitivinícoles Empreses de transport

Taula 11: Si va contestar que Sí a l'anterior pregunta indiqui aquelles quatre que consideraria més prioritàries que es publicuessin i adaptessin (2008 i 2009).

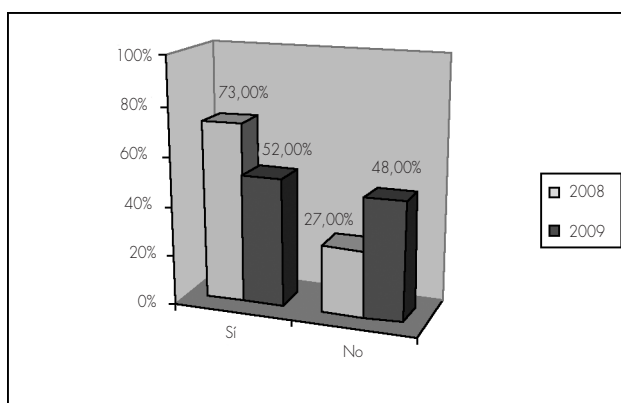
23. Les adaptacions sectorials poden veure's a <http://www.icac.meh.es/Normativa/Contabilidad/Nacional/nacional.aspx>

En opinió dels enquestats, el 57% va afirmar el 2008 que l'ICAC hauria d'abreujar més la normativa comptable i financera per a Pimes (gràfic 3) percentatge que va augmentar fins al 73% el 2009.

A més, un 73% dels Economistes-ECIF enquestats creu el 2008 que s'hauria d'exigir per part de l'ICAC i/o Registre Mercantil que tots els comptes anuals fossin signats per Experts Economistes, a més dels administradors (figura 4). Assenyalem que, part del 27% restant que van contestar No, van matisar que canviarien la seva resposta en funció de la responsabilitat que se'ls assignés. El percentatge disminueix al 52% el 2009.

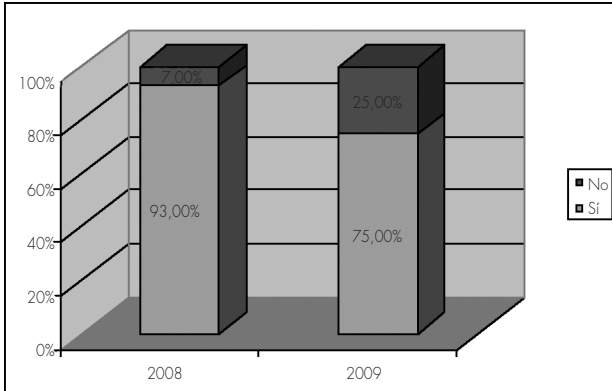

Figura 3: L'ICAC hauria d'abreujar més la normativa comptable i financera per a Pimes.

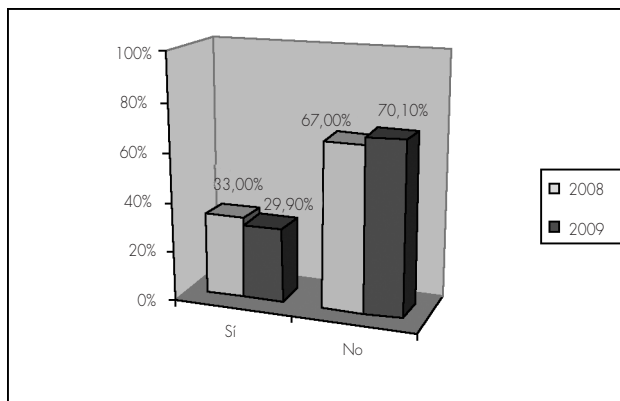
Figura 4: L'ICAC i/o Registre Mercantil hauria d'exigir que tots els comptes anuals fossin signats, a més dels administradors, per Experts Economistes.

A la figura 5 pot veure's com gairebé la totalitat dels enquestats (93%) el 2008 considera que les Fundacions haurien d'aportar major transparència en la seva informació financera mentre que el 2009 aquest percentatge disminueix al 75%.

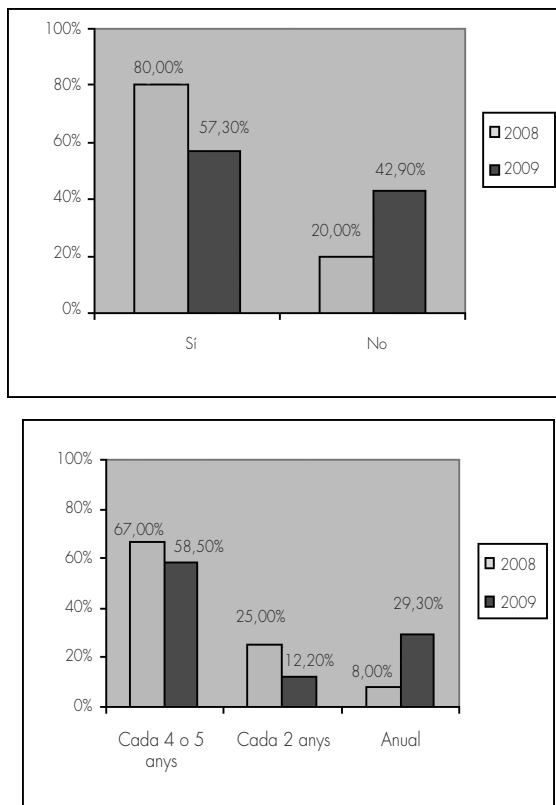
Figura 5: Les Fundacions haurien d'aportar major transparència en la seva informació financera.

Quan se'ls va preguntar el 2008 si haguessin preferit aplicar les NIC/NIIF directament, tan sols un 33% va afirmar que sí, mentre que el 67% restant va opinar que No (figura 6), percentatge que augmenta fins al 70,10% el 2009.

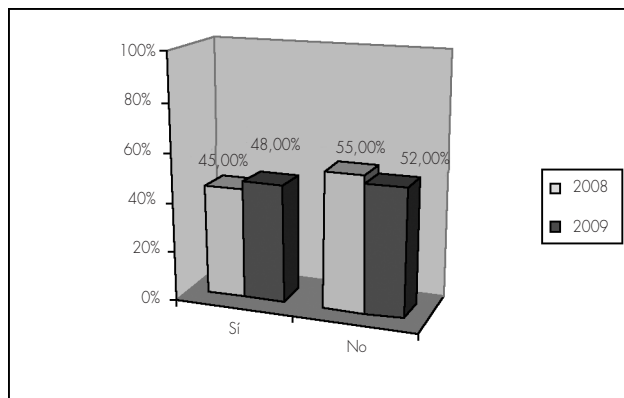
Figura 6: Haguessin preferit aplicar les NIC/NIIF directament.

Referent a si s'hauria d'acceptar l'aplicació del valor raonable als immobles (a l'alça) o actualització del valor, un 80% dels enquestats va dir que sí el 2008 (el 57,3% el 2009), dels quals la majoria (67%) va dir que hauria de fer-se cada 4 o 5 anys (58,8% el 2009) (figures 7.a i 7.b).

Figures 7.a i 7.b: S'hauria d'acceptar l'aplicació del valor raonable als immobles (a l'alça) o actualització de valor

Quant a si consideren que s'ha disposat de suficient temps i informació per a complir amb els terminis previstos per l'ICAC per a l'inici en l'aplicació de la nova normativa, si bé no existeix consens referent a això, una mica més de la meitat, en ambdós anys, va afirmar que no (figura 8).

Figura 8: S'ha disposat de temps suficient.

4. Conclusions

A la vista dels resultats obtinguts en ambdues enquestes, podem apreciar que a partir de l'entrada en vigor del PGC, entre el col·lectiu d'Economistes a la Pime, Consultoria, Auditories, Entitats Públiques, Assessories, etc. la formació ha estat intensa; el seu grau de coneixement del Nou Pla General Comptable (NPGC), és elevat, tot i que el 2009 ha disminuït la «nota» que els Economistes es van donar el 2008 quant als seus coneixements del PGC, potser per la pròpia dificultat intrínseca de l'actual PGC, o potser en un major nivell perquè probablement, amb la pràctica del dia a dia, als professionals els hagin anat sorgint una sèrie de dubtes no contemplats inicialment quan van fer l'estudi teòric i que els ha fet reconsiderar els seus coneixements sobre el PGC. En qualsevol cas demostra, una vegada més, la predisposició de l'Economista per a superar aquesta situació començant per reconèixer-la.

A més, els problemes operatius o quantitius coincideixen amb els que a nivell conceptual o de canvi eren els més acusats (alguns d'ells no de gran aplicació en les empreses més petites) i que a més han apreciat en aquest temps la necessitat d'actualitzar altres normes comptables i financeres que més afecten el teixit productiu espanyol, que es fa necessari una major transparència en algun sector que, malgrat usar des de sempre les NIC/NIIF, es veu amb bons ulls que s'adapti al format espanyol de PGC i que cal un major reconeixement de l'activitat de l'Economista en l'àrea comptable i financera així com ocorre en un bon nombre de països

límits a Espanya, cosa que sens dubte redundarà en la qualitat de la informació financera i en l'adequat acompliment/competitivitat, com una baula més, de la pime i qualsevol entitat elaboradora d'informació financera cap a l'exterior.

Referències bibliogràfiques

- AMAT, O. (2007) «El Nuevo Plan General de Contabilidad», *Harvard Deusto Finanzas y Contabilidad*, vol. 76, 12-23.
- BLAKE, J.; FORTES, H.; GOWTHORPE, C. i PAANANENZ, M. (1999) «Implementing the EU Accounting Directives in Sweden D Practitioners' Views», *Journal of Accounting*, Vol.34 (3), 421-438.
- CALLAO, S.; JARNE, J.I. i LAÍNEZ, J.A. (2007) «Adoption of IFRS in Spain: Effect on the comparability and relevance of financial reporting», *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, nº. 16, 148-178.
- CARMONA, S. i TROMBETTA, M. (2008) «On the global acceptance of IAS/IFRS accounting standards: the logia and implications of the principles-based system», *Journal Accountants Public Policy*, vol. 27, 455-461.
- D'ARCY, A. (2004) «Accounting classification and the international harmonisation debate: a reply to a comment», *Accounting, Organizations and Society*, vol. 29, 201-206.
- ECONOMISTAS-ECIF (2008): Reforma contable e Información Financiera 2008, on line, www.economistas.org/ecif.
- GONZALO ANGULO, J.A. (2004) «Normas IASB: la primera vez», *Universia Business Review*, primer trimestre, 106-115.
- HOWIESON, B. (2003) «Accounting practice in the new millennium: is accounting education ready to meet the challenge?», *The British Accounting Review*, vol. 35, 69-103.
- INSTITUTO DE CONTABILIDAD Y AUDITORIA DE CUENTAS (ICAC) (2008), on line, <http://www.icac.meh.es/home.aspx>.
- NAPIER, C.J. (2006) «Accounts of Change: 30 years of historical accounting research», *Accounting, Organizations and Society*, vol. 31, 445-478.
- Reial Decret 1514/2007, de 16 de novembre, pel que s'aprova el Pla General de Comptabilitat. BOE 20 de novembre del 2007.
- Reial Decret 1515/2007, de 16 de novembre, pel que s'aprova el Pla General

de Comptabilitat de Petites i Mitjanes Empreses i els criteris comptables específics per a microempreses. BOE 21 de novembre del 2007.

TUA PEREDA, J. (2007) «Ante la reforma de nuestro ordenamiento: nuevas normas, nuevos conceptos. Un ensayo», *Revista de Contabilidad*, vol. 9 (18), 145-175.

Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció
Edif. Col·legi d'Economistes de Catalunya
Pl.- Ga·la Plàcida 32, 4ª planta - 08006 Barcelona
Tel. 93 416 16 04 extensió 2019
info@accid.org - www.accid.org- @Associacio ACCID